

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 12 maja 2021 r.

BADK.DPK.133.96.2021

P10-35/21	Data wpływu petycji 6, 8 oraz 9 kwietnia 2021 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 11 maja 2021 r.

ZMIANY PORZĄDKUJĄCE PRZEPISY USTAW:

- **Prawo atomowe,**
- **Kodeks karny wykonawczy,**
- **Prawo o ustroju sądów powszechnych,**
- **o zawodzie felczera,**
- **o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw,**
- **o odznakach i mundurach.**

WNOSZĄCY PETYCJE: trzy petycje indywidualne

Sebastian Adamowicz

PRZEDMIOT PETYCJI:

Autor petycji wnosi o zmianę ustawy:

- z dnia 29 listopada 2000 r. Prawo atomowe - zmiana art. 127 polegająca na zastąpieniu w sankcji wyrazu „lub” wyrazem „albo” i dodanie na jej końcu wyrazów „albo obu karom łącznie”;

- z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy - zmiana art. 82 § 2 pkt 6 oraz art. 96 § 1 poprzez zastąpienie wyrazów „środki odurzające i psychotropowe” wyrazami „środki odurzające i substancje psychotropowe” w odpowiednim przypadku;

- z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych - zmiana art. 12 § 1 pkt 1 i 3, art. 16 § 1 pkt 1 oraz art. 20 pkt 5 poprzez zastąpienie wyrazów „środki odurzające i psychotropowe” wyrazami „środki odurzające i substancje psychotropowe” w odpowiednim przypadku;

- z dnia 20 lipca 1950 r. o zawodzie felczera - zmiana art. 4 ust. 1 i 2 pkt 2 poprzez zastąpienie wyrazów „środki odurzające i psychotropowe” wyrazami „środki odurzające i substancje psychotropowe” w odpowiednim przypadku;

- z dnia 18 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw - zmiana art. 21 ust. 1 poprzez zastąpienie wyrazów „środki odurzające i psychotropowe” wyrazami „środki odurzające i substancje psychotropowe” w odpowiednim przypadku;

- z dnia 21 grudnia 1978 r. o odznakach i mundurach - zmiana art. 13 ust. 1 poprzez nadanie brzmienia: „Używanie munduru zagranicznego wymaga zezwolenia wojewody.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Zdaniem autora petycji ustawa Prawo atomowe wskazuje sankcję karną niezgodnie z Zasadami Techniki Prawodawczej. Zmiana ma charakter porządkujący.

Odnosnie zmiany ustawy Kodeks karny wykonawczy, ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o zawodzie felczera oraz ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw, zdaniem autora petycji - wskazane przepisy odwołują się do nieaktualnego pojęcia „środki odurzające i psychotropowe”. Zmiany mają charakter porządkujący.

Uzasadniając konieczność zmian w ustawie o odznakach i mundurach, autor petycji wskazał, że przepis odwołuje się do nieistniejącego organu - terenowy organ administracji państwowej stopnia wojewódzkiego. Zmiana ma charakter porządkujący.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. Prawo atomowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1792 ze zm.) w **art. 127** stanowi, że kto nie stosuje się do zakazu wypasu zwierząt na skażonym terenie lub zakazu żywienia zwierząt skażonymi środkami żywienia zwierząt i pojenia skażoną wodą - podlega karze aresztu lub grzywny.

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2021 r. poz. 53 ze zm.) stanowi:

- w **art. 82 § 2 pkt 6**, że klasyfikacji skazanych dokonuje się mając na względzie w szczególności stan zdrowia fizycznego i psychicznego, w tym stopień uzależnienia od alkoholu, środków odurzających lub psychotropowych;

- w **art. 96 § 1** określa, że w systemie terapeutycznym odbywają karę skazani z niepsychotycznymi zaburzeniami psychicznymi, w tym skazani za przestępstwo określone w art. 197-203 Kodeksu karnego, popełnione w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych, upośledzeni umysłowo, a także uzależnieni od alkoholu albo innych środków odurzających lub psychotropowych oraz skazani niepełnosprawni fizycznie - wymagający oddziaływania specjalistycznego, zwłaszcza opieki psychologicznej, lekarskiej lub rehabilitacyjnej.

Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2072 ze zm.) stanowi:

- w **art. 12 § 1**, że w sądzie rejonowym można tworzyć wydziały:
  - cywilny - do spraw z zakresu prawa cywilnego, prawa rodzinnego i opiekuńczego, spraw dotyczących demoralizacji i czynów karalnych nieletnich, leczenia osób uzależnionych od alkoholu oraz od środków odurzających i psychotropowych oraz spraw należących do sądu opiekuńczego na podstawie odrębnych ustaw;

- rodzinny i nieletnich - do spraw z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, spraw dotyczących demoralizacji i czynów karalnych nieletnich, leczenia osób uzależnionych od alkoholu oraz od środków odurzających i psychotropowych oraz spraw należących do sądu opiekuńczego na podstawie odrębnych ustaw;

- w **art. 16. § 1 pkt 1** określa, że w sądzie okręgowym można tworzyć wydział cywilny
  - do spraw z zakresu prawa cywilnego, prawa rodzinnego i opiekuńczego, spraw dotyczących leczenia osób uzależnionych od alkoholu oraz od środków odurzających i psychotropowych, spraw należących do sądu opiekuńczego na podstawie odrębnych ustaw oraz spraw dotyczących demoralizacji i czynów karalnych nieletnich;

- w **art. 20 pkt 5** stanowi, że Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa, w drodze rozporządzeń może przekazać jednemu sądowi rejonowemu rozpoznawanie spraw z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, spraw dotyczących demoralizacji i czynów karalnych nieletnich, leczenia osób uzależnionych od alkoholu oraz od środków odurzających i psychotropowych oraz spraw należących do sądu opiekuńczego na podstawie odrębnych ustaw, z właściwości lub części obszarów właściwości innych sądów rejonowych, działających w tym samym okręgu sądowym.

Ustawa z dnia 20 lipca 1950 r. o zawodzie felczera (Dz. U. z 2018 r. poz. 2150 ze zm.) w **art. 4** stanowi, że felczer lub starszy felczer mają prawo przepisywać produkty lecznicze, które są dopuszczone do obrotu na terytorium Polski, z wyłączeniem leków bardzo silnie działających oraz niektórych środków odurzających i psychotropowych, oraz środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego, oraz wyroby medyczne, wyroby medyczne do diagnostyki in vitro, wyposażenie wyrobów medycznych, wyposażenie wyrobów medycznych do diagnostyki in vitro, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 maja 2010 r. o wyrobach medycznych. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w rozporządzeniu:

- 1) szczegółowy zakres uprawnień zawodowych felczera, uwzględniając czynności wykonywane samodzielnie i czynności wykonywane pod kierunkiem lekarza;
- 2) wykaz leków spośród środków odurzających i psychotropowych oraz leków silnie działających, które mogą być przepisywane na receptę przez felczera, uwzględniając w szczególności wskazania terapeutyczne i bezpieczeństwo stosowania leków;
- 3) sposób oznaczania recept wystawianych przez felczera, z uwzględnieniem danych dotyczących felczera.

Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 203, poz. 1192) w **art. 21 ust. 1** stanowi, że ilekroć w przepisach innych ustaw jest mowa o sędzie rodzinnym, rozumie się przez to wydział sądu, do którego właściwości należą sprawy z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, dotyczące demoralizacji i czynów karalnych nieletnich, jak również leczenia osób uzależnionych od alkoholu oraz od środków odurzających i psychotropowych.

Ustawa z dnia 21 grudnia 1978 r. o odznakach i mundurach (Dz. U. z 2016 r. poz. 38) w **art. 13 ust. 1** stanowi, że używanie munduru zagranicznego wymaga zezwolenia terenowego organu administracji państwowej stopnia wojewódzkiego.

DZIAŁANIA POWIĄZANE:

Pierwszym postulatem petycji jest zmiana art. 127 prawa atomowego, poprzez zastąpienie w nim sankcji wyrazu „lub” wyrazem „albo” i dodanie na jej końcu wyrazów „albo obu karom łącznie”. Przedmiotem ochrony art. 127 jest zdrowie zwierząt gospodarskich. Określenie „*zwierzęta gospodarskie*” zostało wyjaśnione w ustawie z 20 sierpnia 1997 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 207, poz. 1762), która do takich zwierząt zaliczyła: koniowate - zwierzęta gatunków: koń lub osioł, bydło - zwierzęta gatunków: bydło domowe oraz bawoły (*Bubalus bubalis*), jeleniowate - zwierzęta gatunków: jeleni lub daniel utrzymywane w warunkach fermowych, w celu pozyskania mięsa i skór, drób, świnie, owce, kozy, pszczoły i zwierzęta futerkowe. W wypadku wątpliwości, które dotyczą pszczoł (M. Bojarski, W. Radecki: *Kodeks wykroczeń. Komentarz*, Warszawa 2005, s. 764), należy zapoznać się z treścią rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z 28 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ochrony i zbioru płodów runa leśnego oraz zasad lokalizowania pasiek na obszarach leśnych (Dz. U. z 1999 r. Nr 6, poz. 42). Zakaz, o którym mowa, powinien być jednoznacznie i w sposób zrozumiały dla każdego określony odpowiednim oznakowaniem obszaru, na którym obowiązuje. Zachowanie sprawcy komentowanego wykroczenia będzie polegało na naruszeniu zakazu: wypasu zwierząt na skażonym terenie, żywienia zwierząt skażonymi środkami żywienia zwierząt, pojenia skażoną wodą. Dla bytu wykroczenia wystarczy, że sprawca naruszy chociażby jeden z trzech wymienionych sposobów zachowania się. Istota komentowanego wykroczenia nie jest uzależniona od nastąpienia jakiegokolwiek skutku, a więc jest to wykroczenie formalne, które może popełnić każdy (wykroczenie powszechne) zarówno umyślnie, jak i nieumyślnie. Właściwy do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji o wykroczenie na podstawie art. 127 jest sąd rejonowy, a w przypadku gdy sprawcą jest żołnierz w czynnej służbie wojskowej - wojskowy sąd garnizonowy. (...) Apelację od orzeczeń w tych sprawach rozpoznaje odpowiednio sąd okręgowy i wojskowy sąd okręgowy (art. 14 § 1 i 2 k.p.w.). Sprawca może być ukarany karą aresztu od 5 do 30 dni albo grzywną w wysokości od 20 do 5000 zł¹.

Temat użycia spójników „lub” i „albo” omówił Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 9 stycznia 2019 r. w sprawie II SA/Wa 942/18. Zgodnie z uzasadnieniem prawnym tego wyroku - najczęściej używane zwroty językowe w tekstach prawnych, to spójniki: "i", "oraz", "lecz", "a także" "albo", "lub" i zwroty te służą przede

¹ Wykroczenia pozakodeksowe. Komentarz, Kotowski W., Kurzępa B., LexisNexis, 2008.

wszystkim do budowania takich struktur zdaniowych, które wyrażają alternatywy rozłączną i nierozłączną, koniunkcję czy też implikację. Zgodnie z poglądami doktryny, spójnikami koniunkcji są głównie wyrażenia "oraz", "lecz", "a także", "i", natomiast w tekstach odpowiednikiem koniunkcji jest przecinek (Logika dla prawników, red. Andrzej Malinowski, Wydawnictwo Prawnicze Lexis Nexis, Warszawa 2002, s. 97). Natomiast do spójników alternatywnych zalicza się słowa "albo", "lub", przy czym spójnik "albo" określa alternatywę o charakterze rozłącznym i oznacza jedno wybrane znaczenie. Innymi słowy, alternatywa rozłączna to takie zdanie złożone i zbudowane z dwóch, lub więcej zdań składowych, które wyklucza jednoczesną prawdziwość i jednoczesną fałszywość zdań składowych. Z kolei użycia spójnika "lub" w zdaniu oznacza, że mamy do czynienia z alternatywą łączną (nierozłączną), a zatem gdy jedno zdanie jest fałszywe, a jednocześnie prawdziwe. Zatem adresat tego zdania może się zachować w sposób "X", w sposób "Y", w sposób "X i Y".

Powyższe tezy potwierdza judykatura. Sąd Najwyższy w uchwale z 9 września 2008 r. sygn. akt. III CZP 31/08 stwierdził, że spójnik "lub" oznacza alternatywę łączną (nierozłączną) i stanowi przeciwieństwo wyrazu "albo", właściwego dla alternatywy rozłącznej.

Takie samo stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 marca 2006 r. sygn. akt I CSK 8 I/OS, a w uchwale Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2006 r. sygn. akt II UZP 10/06 stwierdzono, że "lub" wyraża "alternatywę łączną, czyli dopuszcza możliwość współwystępowania sytuacji komunikowanych przez zdanie łączone tym spójnikiem". Zatem możliwe jest spełnienie warunków wynikających z jednego lub kilku, a także ze wszystkich zdań oddzielonych spójnikiem "lub". Inaczej rzecz ujmując, zgodnie z zasadami rządzącymi logiką, alternatywą łączną (nierozłączną) jest zdanie złożone, które powstaje zbudowane przy pomocy funktora alternatywy nierozłącznej, do oznaczenia którego używa się słowa "lub". Warunkiem prawdziwości alternatywy łącznej (nierozłącznej) jest prawdziwość choćby jednego argumentu zdaniowego. Natomiast warunkiem koniecznym dla fałszywości alternatywy zwykłej jest fałszywość obu zdań składowych. Zatem warunkiem wystarczającym przy alternatywie łącznej (nierozłącznej) jest prawdziwość, tj. istnienie chociażby jednego zdania, przy czym nie jest konieczne spełnienie wszystkich warunków z innych zdań rozdzielonych wyrazem "lub". Zgodnie z poglądem przyjętym w doktrynie w przypadku połączenia znakiem alternatywy nierozłącznej kilku zdań, dla prawdziwości całego zdania, wystarcza prawdziwość przynajmniej jednego zdania składowego (Logika praktyczna, Zygmunt Ziemiński, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2002, str. 79)².

² Wyrok WSA w Warszawie z dnia 9 stycznia 2019 r. w sprawie II SA/Wa 942/18.

Drugi postulat petycji dotyczy zmian w Kodeksie karnym wykonawczym, Prawie o ustroju sądów powszechnych, ustawie o zawodzie felczera, ustawie o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw przez zastąpienie w nich wyrazów "środki odurzające i psychotropowe" wyrazami "środki odurzające i substancje psychotropowe" w odpowiednim przypadku.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w art. 4 zawiera słowniczek pojęć ustawowych. W pkt 25 definiuje substancję psychotropową jako substancję:

a) objętą zakresem stosowania Konwencji Narodów Zjednoczonych o substancjach psychotropowych z 1971 r. (Dz. U. z 1976 r. poz. 180),

b) wymienioną w załączniku do decyzji ramowej Rady 2004/757/WSiSW z dnia 25 października 2004 r. ustanawiającej minimalne przepisy określające znamiona przestępstw i kar w dziedzinie nielegalnego handlu narkotykami (Dz. Urz. UE L 335 z 11.11.2004, str. 8, z późn. zm.), poddane środkom kontroli i sankcjom karnym takim samym jak substancje, o których mowa w lit. a,

c) pochodzenia naturalnego lub syntetycznego, w formie czystej lub w formie preparatu, działające na ośrodkowy układ nerwowy, inne niż określone w lit. a i b, ale o podobnej do nich budowie chemicznej lub działaniu, stwarzające zgodnie z rekomendacją Zespołu do spraw oceny ryzyka zagrożeń dla zdrowia lub życia ludzi związanych z używaniem nowych substancji psychoaktywnych, o której mowa w art. 18b ust. 1 pkt 3, takie same zagrożenia dla zdrowia publicznego lub zagrożenia społeczne, jak zagrożenia stwarzane przez te substancje,

d) inną niż wymienione w lit. a-c, które na podstawie przepisów ustawy obowiązujących przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. poz. 1490), były objęte wykazem substancji psychotropowych.

W pkt 26 definiuje środek odurzający jako substancję:

a) objęte zakresem stosowania Jednolitej Konwencji Narodów Zjednoczonych o środkach odurzających z 1961 r. (Dz. U. z 1966 r. poz. 277) zmienionej protokołem z 1972 r. (Dz. U. z 1996 r. poz. 149),

b) wymienione w załączniku do decyzji ramowej Rady 2004/757/WSiSW z dnia 25 października 2004 r. ustanawiającej minimalne przepisy określające znamiona przestępstw i kar w dziedzinie nielegalnego handlu narkotykami, poddane środkom kontroli i sankcjom karnym takim samym jak substancje, o których mowa w lit. a,

c) pochodzenia naturalnego lub syntetycznego, w formie czystej lub w formie preparatu, działające na ośrodkowy układ nerwowy, inne niż określone w lit. a i b, ale o

podobnej do nich budowie chemicznej lub działaniu, stwarzające zgodnie z rekomendacją Zespołu do spraw oceny ryzyka zagrożeń dla zdrowia lub życia ludzi związanych z używaniem nowych substancji psychoaktywnych, o której mowa w art. 18b ust. 1 pkt 3, takie same zagrożenia dla zdrowia publicznego lub zagrożenia społeczne, jak zagrożenia stwarzane przez te substancje,

d) inne niż wymienione w lit. a-c, które na podstawie przepisów ustawy obowiązujących przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej były objęte wykazem środków odurzających,

- określone w przepisach wydanych na podstawie art. 44f pkt 2.

W kwestii postulowanej zmiany ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw, to wskazać należy na brzmienie § 82 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” zgodnie z którym zmiana (nowelizacja) ustawy polega na uchyleniu niektórych jej przepisów, zastąpieniu niektórych jej przepisów przepisami o innej treści lub brzmieniu lub na dodaniu do niej nowych przepisów. „Przepisy zmieniające należą do metaprzepisów. Wywołują one skutek w sposób jednorazowy. W przeciwieństwie do przepisów merytorycznych nie służą one bezpośrednio do wyrażania norm prawnych, lecz do wprowadzania zmian w obowiązujących przepisach merytorycznych. Nie oznacza to, że nie mają one charakteru normatywnego - normatywny charakter tych przepisów nie budzi wątpliwości (zob. orzeczenie TK z dnia 7 czerwca 1989 r., U 15/88, OTK 1989, nr 1, poz. 10). Jednorazowość przepisów zmieniających przejawia się w tym, że ich normatywny skutek wyczerpuje się w momencie ich wejścia w życie w postaci zmian, których one dokonują (postanowienie TK z dnia 20 października 2008 r., K 21/07, OTK-A 2008, nr 8, poz. 149).

Z powyższych względów przepisy zmieniające można skutecznie zmienić najpóźniej w dniu ich wejścia w życie, gdyż wejście w życie, które już nastąpiło, jest nieodwracalne (zob. § 91 ust. 3 ZTP). Uchylenie przepisów zmieniających (tak jak uchylenie przepisu uchylającego) po ich wejściu w życie nie powoduje automatycznie „wycofania” zmian, które one wprowadziły, ani nie przywraca mocy przepisom przez nie uchylonym (abrogata lege abrogante non reviviscit lex abrogata).

Jeśli zatem do wejścia w życie przepisów zmieniających już doszło, a prawodawcy z określonych względów zależy na „wycofaniu” lub modyfikacji zmian, jedynym rozwiązaniem pozostaje uchwalenie nowej ustawy zmieniającej ustawę zmienianą i nadanie określonego brzmienia danym przepisom zmienionym, a nie - uchylanie lub nowelizowanie

ustawy zmieniającej. Ponieważ przepisy zmieniające wyczerpują swoją rolę w momencie wejścia w życie, po upływie tego dnia nie mają one znaczenia normatywnego i nie należą do zbioru przepisów obowiązujących w danym dniu. Dlatego nie ma potrzeby ich uchylania”³.

Trzeci postulat petycji dotyczy zmiany art. 13 ust. 1 ustawy o odznakach i mundurach, jak uzasadnia autor petycji, przepis ten odwołuje się do nieistniejącego organu tj. do terenowego organu administracji państwowej stopnia wojewódzkiego. Autor wnosi o zmianę porządkową podlegającą na wskazaniu w to miejsce wojewody. Konstytucja RP w art. 152 stanowi, że przedstawicielem Rady Ministrów w województwie jest wojewoda. Konstytucja RP nie przeprowadza szczegółowej regulacji zasad funkcjonowania administracji rządowej - ani centralnej, ani terytorialnej - mimo że jej rozdział VI jest zatytułowany „Rada Ministrów i administracja rządowa”. Regulacja konstytucyjna, poza określeniem zasad funkcjonowania rządu, Prezesa Rady Ministrów i ministrów, ogranicza się do stwierdzenia, że „przedstawicielem Rady Ministrów w województwie jest wojewoda” (art. 152 ust. 1)⁴.

Co prawda urząd wojewody ma w Polsce wielowiekową tradycję, ale – poza tym, że spełniał on istotną funkcję administracji lokalnej – jego rola i zadania w przeszłości wyglądały niejednolicie. Natomiast z przebiegu prac konstytucyjnych można wyciągnąć wniosek, że twórcy Konstytucji nie zamierzali dokonywać istotnych zmian w porównaniu ze „stanem przedkonstytucyjnym”. Tak więc art. 152 ust. 1 stanowi w istocie pewne wskazanie adresowane do ustawodawcy zwykłego, a zatem w zasadzie nie podlega bezpośredniemu stosowaniu. Wojewoda jest również organem nadzoru nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego (art. 171 ust. 2). W nawiązaniu do sytuacji istniejącej w 1997 r. analizowany przepis zakłada, że województwo jest jednostką podziału terytorialnego państwa, a terenowa struktura administracji rządowej powinna być dostosowana do podziału. (...) Za dopuszczalne uznać jednak należy inne rozwiązania, ponieważ z art. 15 ust. 2 i art. 16 ust. 1 Konstytucji wynika, że zasadniczy podział terytorialny ma znaczenie w kontekście funkcjonowania zasady decentralizacji władzy publicznej w formie samorządu terytorialnego. Wojewoda jest organem władzy publicznej w rozumieniu innych przepisów konstytucyjnych (art. 7), jak również terenowym organem administracji rządowej (art. 94, art. 203), a osoba piastująca ten urząd podlega regulacji zawartej w art. 61. Zakotwiczenie urzędu wojewody w Konstytucji sugeruje, że powinien to być najważniejszy organ terenowej administracji rządowej. Jednak nie wynika z niego, że cała administracja rządowa w województwie ma być „zespolona”, tj. podlegać jego

³ Redagowanie i ogłaszanie aktów normatywnych. Komentarz, Wierczyński G., WK, 2016.

⁴ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, Haczowska M. (red.), Balicki R., Bartoszewicz M., Complak K., Ławniczak A., Masternak-Kubiak M, LexisNexis, 2014.

kierownictwu. Przyjąć należy, że wojewoda podlega jako „pracownik administracji rządowej” zwierzchnictwu służbowemu Prezesa Rady Ministrów (zob. uw. 8 do art. 148). Praktyczne znaczenie bezpośredniego uregulowania statusu wojewody w Konstytucji polega na tym, że zajmuje on pierwsze miejsce w tzw. precedencji organów władzy publicznej na poziomie województwa (tzn. przed marszałkiem województwa)⁵.

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie - zadania administracji rządowej w województwie wykonują: wojewoda, organy rządowej administracji zespolonej w województwie, w tym kierownicy zespolonych służb, inspekcji i straży; organy niezespolonej administracji rządowej; jednostki samorządu terytorialnego i ich związki, jeżeli wykonywanie przez nie zadań administracji rządowej wynika z odrębnych ustaw lub z zawartego porozumienia; starosta, jeżeli wykonywanie przez niego zadań administracji rządowej wynika z odrębnych ustaw; inne podmioty, jeżeli wykonywanie przez nie zadań administracji rządowej wynika z odrębnych ustaw.

Zgodnie z art. 3 ust 1 tej ustawy - wojewoda jest przedstawicielem Rady Ministrów w województwie, zwierzchnikiem rządowej administracji zespolonej w województwie, organem rządowej administracji zespolonej w województwie, organem nadzoru nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego i ich związków pod względem legalności, z zastrzeżeniem ust. 2, organem administracji rządowej w województwie, do którego właściwości należą wszystkie sprawy z zakresu administracji rządowej w województwie niezastrzeżone w odrębnych ustawach do właściwości innych organów tej administracji, reprezentantem Skarbu Państwa, w zakresie i na zasadach określonych w odrębnych ustawach, organem wyższego stopnia w rozumieniu ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego, obowiązany zapewnić gospodarowanie nieruchomościami Skarbu Państwa w województwie w sposób zgodny z zasadami prawidłowej gospodarki. Wojewoda kontroluje pod względem legalności, gospodarności i rzetelności wykonywanie przez organy samorządu terytorialnego zadań z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez nie na podstawie ustawy lub porozumienia z organami administracji rządowej.

OPRACOWAŁA

Joanna Maria Leśniarek

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz

---

⁵ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, Tuleja P. (red.), Czarny P., Florczak-Wątor M., Naleziński B., Radziewicz P., WKP, 2019.